

Проект вносить
народний депутат України
О. Гончаренко

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про особливості правового статусу та інтеграцію громадян Республіки Білорусь, які перебувають на території України під час дії воєнного стану

Цей Закон визначає правовий статус, умови перебування, працевлаштування та спрощений порядок набуття громадянства України для громадян Республіки Білорусь, які підтримують територіальну цілісність України, засуджують військову агресію Російської Федерації та не становлять загрози національній безпеці України.

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі термін вживається в такому значенні:

Інтеграційна посвідка на тимчасове проживання (Інтеграційна посвідка) — офіційний біометричний документ, який засвідчує особу громадянина Республіки Білорусь, підтверджує законність його перебування на території України та надає йому розширений комплекс прав з метою подальшого економічного, мовного, культурного та цивільного включення (інтеграції) в українське суспільство без необхідності підтвердження додаткових підстав, передбачених загальним міграційним законодавством України.

Стаття 2. Порядок видачі та правовий статус Інтеграційної посвідки

1. Громадяни Республіки Білорусь, які на момент набрання чинності цим Законом законно перебувають на території України (або строк перебування яких закінчився після 24 лютого 2022 року), мають право на отримання Інтеграційної посвідки.

2. Інтеграційна посвідка є документом, що підтверджує законність перебування в Україні відповідно до Статті 4 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства».

3. Інтеграційна посвідка видається Державною міграційною службою України без підтвердження інших підстав, передбачених загальним міграційним законодавством (зокрема, без обов'язкової наявності офіційного працевлаштування, навчання, шлюбу чи родинних зв'язків).

4. Інтеграційна посвідка видається строком на 3 роки з правом її необмеженого продовження на такий самий строк.

5. Власники Інтеграційної посвідки мають право на:

працевлаштування в Україні без отримання дозволу на застосування праці іноземців;

державну реєстрацію фізичної особи-підприємця (ФОП) та ведення бізнесу;

відкриття банківських рахунків в установах України без додаткових обмежень;

доступ до медичної допомоги, соціальних послуг та здобуття освіти на рівні з іноземцями, які мають посвідку на постійне проживання в Україні.

6. Громадяни Республіки Білорусь, які отримали Інтеграційну посвідку, не можуть бути примусово повернуті (депортовані) до Республіки Білорусь або видані (екстрадовані) білоруській стороні.

Стаття 3. Спрощений порядок прийняття до громадянства України

1. Громадяни Республіки Білорусь, які безперервно та законно проживали на території України на підставі Інтеграційної посвідки протягом 3 років, мають право на спрощений порядок набуття громадянства України відповідно до Статті 10⁻¹ Закону України «Про громадянство України» — без отримання дозволу на імміграцію та без наявності посвідки на постійне проживання.

2. Умовами прийняття до громадянства України для цієї категорії осіб є:

визнання і дотримання Конституції України та законів України;

успішне складення іспитів з основ Конституції України, історії України та на рівень володіння державною мовою;

наявність законних джерел існування.

3. Замість документа про вихід з громадянства Республіки Білорусь, особа подає Декларацію про відмову від громадянства Республіки Білорусь (у зв'язку з неможливістю отримання документа про вихід з незалежних від особи причин, зумовлених обмеженням консульських дій Республіки Білорусь за кордоном відповідно до Указу Президента РБ № 278 від 2023 року).

4. Оригінал паспорта громадянина Республіки Білорусь вилучається (депонується) органами Державної міграційної служби України виключно в день складення Присяги громадянина України.

5. Органам влади України забороняється передача Декларації про відмову від громадянства, відомостей про депонований паспорт або будь-яких інших персональних даних заявника офіційним органам чи дипломатичним установам Республіки Білорусь.

6. Органи влади України забороняють передачу Декларації про відмову від громадянства або будь-яких інших персональних даних заявника офіційним органам або дипломатичним установам Республіки Білорусь.

Стаття 4. Безпековий фільтр та обмеження

1. Дія цього Закону не поширюється на громадян Республіки Білорусь, які:

є або були працівниками Комітету державної безпеки (КДБ) РБ, інших спецслужб, або штатними/позаштатними співробітниками правоохоронних органів Республіки Білорусь;

брали участь у політично вмотивованих переслідуваннях, репресіях, судових процесах проти опозиції, або обіймали посади суддів чи прокурорів у таких справах;

проходили військову службу у Збройних Силах Республіки Білорусь після 24 лютого 2022 року (окрім осіб, які добровільно перейшли на бік України або увійшли до складу ЗСУ);

вчиняли дії, що сприяли збройній агресії Російської Федерації проти України, або публічно підтримували таку агресію;

перебувають під санкціями Ради національної безпеки і оборони (РНБО) України, або обґрунтовано підозрюються у вчиненні воєнних злочинів чи злочинів проти людяності.

2. Обов'язковою умовою для набуття громадянства України відповідно до цієї статті є успішне проходження комплексної перевірки на безпеку та законність підстав, яку проводить Державна міграційна служба України спільно із Службою безпеки України та Національною поліцією України.

У разі виявлення ризиків для національної безпеки, у наданні статусу відмовляється без права оскарження.

Стаття 5. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набуває чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у Законі України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012, №№ 19-20, ст.179 із наступними змінами):

а) у статті 4:

у другому абзаці частини десятої виключити слова у дужках «... та громадян Республіки Білорусь»;

доповнити частиною двадцять п'ятою такого змісту:

«25. Громадяни Республіки Білорусь, які підтримують територіальну цілісність України, засуджують збройну агресію Російської Федерації та законно перебували на території України (або строк перебування яких закінчився після 24 лютого 2022 року), мають право на отримання Інтеграційної посвідки на тимчасове проживання строком на 3 роки з правом її продовження без підтвердження підстав, передбачених частинами першою — двадцятою цієї статті.

Власники такої посвідки мають право на працевлаштування без отримання дозволу на застосування праці іноземців, державну реєстрацію ФОП, відкриття банківських рахунків та доступ до медичних та освітніх послуг на рівні з постійними резидентами України.

Зазначені особи не можуть бути примусово повернуті, депортовані або екстрадовано до Республіки Білорусь.».

б) у абзаці першому частині 23 статті 5 виключити слова у дужках «... та громадян Республіки Білорусь»;

2) статтю 10⁻¹ Закону України «Про громадянство України» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 13, ст.65 із наступними змінами) доповнити новими частинами такого змісту:

«Особливості спрощеного порядку набуття громадянства України застосовуються також до громадян Республіки Білорусь, які безперервно та законно проживали на території України на підставі Інтеграційної посвідки на тимчасове проживання протягом 3 років. Зазначені особи під час набуття громадянства України звільняються від обов'язку подання документа про припинення іноземного громадянства (виходу з громадянства) та замість нього подають Декларацію про відмову від громадянства Республіки Білорусь у зв'язку з неможливістю отримання такого документа з незалежних від них причин, зумовлених обмеженням або припиненням надання консульських послуг дипломатичними установами Республіки Білорусь за кордоном.

Оригінал паспорта громадянина Республіки Білорусь у осіб, зазначених у частині другій цієї статті, вилучається (депонується) органами Державної міграційної служби України виключно в день складення Присяги громадянина України та не підлягає передачі офіційним органам або дипломатичним установам Республіки Білорусь.

Дія цих пільгових умов не поширюється на співробітників спецслужб та силовиків РБ, осіб, причетних до політичних репресій, військових ЗС РБ після 24.02.2022 року, підсанкційних осіб та тих, хто своїми діями сприяв чи публічно підтримував збройну агресію проти України.

Обов'язковою умовою для набуття громадянства України відповідно до цієї статті є успішне проходження комплексної перевірки на безпеку та законність підстав, яку проводить Державна міграційна служба України спільно із Службою безпеки України та Національною поліцією України.».

3. Кабінету Міністрів України протягом двох місяців з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

затвердити Порядок проведення спеціальної безпекової перевірки для громадян Республіки Білорусь;

забезпечити ухвалення Національним банком України нормативних актів, які розблокують роботу банківських рахунків для власників Інтеграційних посвідок.

**Голова Верховної Ради
України**

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: ГОНЧАРЕНКО ОЛЕКСІЙ ОЛЕКСІЙОВИЧ
Сертифікат: 5E984D526F82F38F0400000069605C0187277307
Дійсний до: 09.04.2027 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
338д9/1-2026/193957 від 18.08.2026

2316631